

До проблеми дослідження самоактуалізації молоді у професійній сфері

Гордієнко К.О., студент ННІПІ НАВС

Науковий керівник: доктор психологічних наук, професор *Хохліна О.П.*

Сучасні тенденції євроінтеграції зводять проблему розвитку особистості та підвищення рівня кадрового забезпечення в ранг пріоритетних завдань. В умовах соціально-економічних змін посилюється увага до проведення в Україні освітніх реформ, які свідчать про принципово нові вимоги до професійної підготовки молодих фахівців. Однак, вирішення проблем людини в правовому аспекті потребує розв'язання її проблем суто психологічних. Однією з таких є проблема методики вивчення самоактуалізації молоді у професійній сфері, яка на сьогодні залишається недостатньо розробленою. Це зумовило проведення дослідження, спрямованого на розроблення методики дослідження професійної самоактуалізації як засобу підвищення адаптованості студентів.

Дослідження проблеми потребує передусім розкриття її змісту. Це передбачає теоретичний аналіз психолого-педагогічної літератури з таких питань, як суть самоактуалізації та професійної самоактуалізації з урахуванням її основних структурних компонентів. Вивчення праць А.О.Реана, О.М.Большакової, Н.Ц.Бадмаєвої, А.Маслоу, К.Рождерса та ін показало, що професійна самоактуалізація розглядається як пошук «себе в професії», індивідуального стилю професійної діяльності, визначення професійних цілей, прагнення до розкриття та реалізації свого потенціалу в обраній професії. Її структура являє собою триєдність когнітивного, емоційно-мотиваційного та поведінково-діяльнісного компонентів. Основними показниками прояву професійної самоактуалізації у когнітивному компоненті є усвідомленість, повнота та адекватність знань особи про себе як майбутнього фахівця у галузі психології, свої можливості, сфери і способи їх прояву; в емоційно-мотиваційному компоненті – наявність мотивації до навчальної діяльності, спрямованої на фахову підготовку; у поведінково-діяльнісному – успішність у навчанні, професійній підготовці.

На емпіричному етапі, з метою вивчення професійної самоактуалізації використовувалась низка психологічних методик та методів, відповідно до її структури і показників:

1) когнітивний компонент: спеціально-розроблена анкета для вивчення повноти, адекватності та усвідомленості знань студентів про себе як майбутнього психолога (в основі оцінки даних – їх відповідність психограмі психолога); методика «Диференційно-діагностичний опитувальник» Є.О.Клімова (ДДО), дані якої у співставленні з даними, отриманими на основі анкетування, використовувались для оцінки такої характеристики знань студентів про себе-фахівця, як усвідомленість;

2) емоційно-мотиваційний компонент: методика вивчення мотивів навчальної діяльності в модифікації А.О.Реана,

В.О.Якуніна;

3) поведінково-діяльнісний компонент: метод аналізу документації для вивчення успішності навчання студентів.

Було проведене дослідження з вивчення професійної самоактуалізації майбутніх психологів з використанням визначеної методики. Досліджуваними були 22 студента навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, які навчаються за напрямом «Психологія».

Було виявлено, що студенти найбільшою мірою характеризуються середнім рівнем професійної самоактуалізації, що включає в себе результати виявлення рівнів знань про себе, мотивів майбутньої професійної діяльності та успішності у навчанні студентів, у яких виразно проявляються достатня усвідомленість вибору професії, адекватність цілей; спрямованість на навчально-професійну діяльність; реалізація своїх знань, вмінь, навичок та якості навчальної діяльності загалом. Середній рівень професійної самоактуалізації засвідчив, що у студентів наявна невпевненість у своїх можливостях та знаннях.

Результати дослідження стали підставою для висновку про необхідність підвищення рівня професійної підготовки студентів - майбутніх кваліфікованих працівників, конкурентоспроможних на ринку праці, відповідно до вимог Європейського союзу. Отриманий нами досвід свідчить і про необхідність подальшої роботи над розробкою адекватних та науково обґрунтованих методичних засобів вивчення професійної самоактуалізації студентів.